

Business case participatie in eigen beheer 2021-2023

Inleiding

Onderstaand treft u een eerste uitwerking van de business case voor de uitvoering van participatie in eigen beheer aan, inclusief de WSW¹. Hierbij is zo goed mogelijk aangegeven wat de huidige uitvoering door Laborijn kost en wat de verschillen zijn bij eigen uitvoering. Voor een deel ontkomen we er in dit stadium niet aan om ons te baseren op aannames, deze zijn zo goed mogelijk weergegeven. Het is de bedoeling om de daadwerkelijke wijze waarop we de uitvoering willen vormgeven te laten volgen op de uitwerking van de visie, zodra deze is vastgesteld. In de uitwerking is rekening gehouden met 2 scenario's, waarbij in scenario 1 géén sprake is van extra uitstroom uit de uitkering (met uitzondering van het project Meedoen werkt!?) en in scenario 2 wel van een extra uitstroom vanaf 2022, conform de ambitie en inzet van onze visie. Waar dit effect heeft op de cijfers is dit separaat vermeld.

1. Uitkeringen

Op grond van de meerjarenbegroting 2020-2023 is te achterhalen hoeveel mensen volgens Laborijn de komende jaren een beroep moet doen op een uitkering. Voor onze gemeente gaat het om de volgende aantallen:

Begroting Laborijn	2021	2022	2023
Aantal uitkeringen (a)	603	607	610
Gemiddelde uitkeringslast (b)	14.398	14.398	14.398
Kosten uitkeringen (axb)	8.683.000	8.735.000	8.785.000

In de begroting van Laborijn stijgt het aantal uitkeringen jaarlijks licht. Dat is niet in lijn met onze ambitie. Voor onze business case gaan we initieel uit van deze cijfers, maar als eerste maken we hierop een bijstelling vanwege het project Meedoen werkt!?. Aanname hierin is dat er een uitstroom te realiseren is van 50 mensen uit de uitkering, die vallen onder fase 3. Op basis van de huidige resultaten van het project Meedoen werkt!? is dit nog steeds een reëel uitgangspunt. Dit betekent dat onze raming voor het aantal uitkeringen voor de komende jaren met 50 afneemt t.o.v. de begroting van Laborijn. Dit leidt tot het volgende overzicht:

Business case scenario 1	2021	2022	2023
Aantal uitkeringen (a)	553	557	560
Gemiddelde uitkeringslast (b)	14.398	14.398	14.398
Kosten uitkeringen (axb)	7.963.083	8.015.083	8.065.083

Daarnaast hebben we de ambitie, zoals ook omschreven visie op de participatie, om veel meer mensen aan het werk te helpen dan nu gebeurt. Deze visie zal nog verder worden uitgewerkt, maar wij achten het reëel om ervan uit te gaan, dat het op basis van onze visie mogelijk is structurele uitstroom te bewerkstelligen. Een netto uitstroom van 25 personen extra per jaar, bovenop de uitstroom van Meedoen werkt!? is wat ons betreft een realistisch -en zelfs voorzichtig- uitgangspunt om vanaf 2022 te hanteren. Dit geeft het volgende beeld:

Business case scenario 2	2021	2022	2023
Aantal uitkeringen (a)	553	532	510
Gemiddelde uitkeringslast (b)	14.398	14.398	14.398
Kosten uitkeringen (axb)	7.963.083	7.655.124	7.345.165

¹ Het blijft onze insteek om de WSW in wat voor vorm dan ook bij Laborijn te houden, maar voor de vergelijking wordt er in deze business case vanuit gegaan dat we de WSW in eigen beheer uitvoeren.

2. Langdurige loonkostensubsidie

In de begroting van Laborijn zijn de volgende bedragen opgenomen voor langdurige loonkostensubsidie, maar niet duidelijk is waar dit op is gebaseerd:

Begroting Laborijn	2021	2022	2023
Langdurige loonkostensubsidies	742.000	868.000	1.020.000

Sinds de invoering van de participatiewet is er het nodige veranderd in de doelgroep van de participatiewet. Het Rijk stuurt aan op volledige afbouw van de WSW. In plaats daarvan heeft de gemeente, op basis van de banenafspraken in het sociaal akkoord van 11 april 2013, de verantwoordelijkheid gekregen voor een aantal nieuwe doelgroepen. Het kabinet en de sociale partners hebben afgesproken dat er banen gecreëerd worden voor mensen met een arbeidsbeperking bij reguliere werkgevers (inclusie). Om dit te bereiken kan er langdurige loonkostensubsidie worden ingezet en zijn er re-integratiemiddelen beschikbaar. Het betreft hierbij twee verschillende doelgroepen (naast de groep nieuw beschermt):

a. Nieuwe doelgroep regulier

Dit betreft mensen die met begeleiding en/of ondersteuning aan de slag kunnen bij reguliere werkgevers. Er ligt een relatie met de afbouw van de WSW. Voor elke drie WSW'ers die uitstromen, komen er twee begeleiding regulier in.

b. Wajong nieuw

Dit betreft de groep arbeidsbeperkten die bovenop de nieuwe doelgroep regulier en nieuw beschermt aanspraak maken op de Participatiewet.

Voor deze nieuwe doelgroepen kan gebruik gemaakt worden van langdurige loonkostensubsidie. Op basis van de memorie van toelichting bij de participatiewet en de septembercirculaire 2019 hebben wij kunnen herleiden wat de omvang van de doelgroep voor onze gemeente is. Niet iedereen van deze doelgroep maakt gebruik van loonkostensubsidie, het lukt mensen soms ook om zonder financiële of inhoudelijk ondersteuning regulier werk te vinden. Rekening houdend met onderzoeken van Berenschot en SEO hebben we de te verwachten jaarlijkse loonkostensubsidie voor onze doelgroep als volgt ingeschat:

Business case	2021	2022	2023
Langdurige loonkostensubsidies	457.543	515.706	550.603

Voor de reguliere doelgroep van de participatiewet (bijstand, ioaw, ioaz) kiezen wij er bewust voor om geen langdurige loonkostensubsidie in te zetten, omdat dit niet aansluit op onze visie. Wel kan voor deze doelgroep een kortdurende loonkostensubsidie een goed instrument zijn. Hiervoor verwijzen we naar het volgende onderdeel "re-integratiekosten".

3. Re-integratiekosten

Uit de begroting van Laborijn is niet te halen wat de re-integratiekosten zijn specifiek voor de doelgroep van gemeente Oude IJsselstreek. In plaats daarvan beschouwt Laborijn het totale re-integratiebudget van de gezamenlijke gemeente als één geheel om de totale doelgroep van alle gemeenten samen mee te bedienen. Uitgaande van de verhouding van het aantal mensen in de uitkering per gemeente, zouden wij uitkomen op de volgende opstelling voor gemeente Oude IJsselstreek:

Begroting Laborijn	2021	2022	2023
Re-integratiekosten	1.001.296	1.105.601	1.156.748

De kosten bevatten ook interne personeelskosten van Laborijn (zoals re-integratieconsulenten) voor een bedrag van ruim € 500.000 in 2021, oplopend naar ruim € 600.000 in 2023.

Uit de begroting van Laborijn is niet goed te halen hoeveel personen jaarlijks ondersteund worden. Alleen voor 2020 is dit inzichtelijk gemaakt. Op grond hiervan hebben we de volgende opstelling kunnen maken, waaruit blijkt dat gemiddeld genomen zo'n 58% van de totale doelgroep daadwerkelijk een begeleidingstraject ontvangt:

Aantal trajecten	reint.traject	totaal in uitkering	% met traject
Aalten	162	299	54%
Doetinchem	700	1.161	60%
Oude IJsselstreek	344	605	57%
Totaal	1.206	2.064	58%

Voor onze gemeente betekent dit dat door Laborijn wordt uitgegaan van gemiddeld zo'n € 2.900 per traject en dat iets minder dan de helft van onze inwoners geen enkele ondersteuning ontvangt.

Ons uitgangspunt, zoals in de visie omschreven, is dat iedereen waarde heeft en meedoet. Wij vinden het percentage van 57% van de mensen die bij Laborijn nu een traject heeft, dan ook veel te laag. Voor dit moment nemen we een streefcijfer van 75% van de totale bestaande doelgroep op. Dat is niet omdat we vinden dat de overige 25% geen ondersteuning verdient, maar vooral omdat een groot deel van de doelgroep fase 3 nu al belangrijke aandacht krijgt in het project "Meedoen werkt!?". In dat project zijn circa 300 personen al gescreend en zo'n 120 mensen ook gesproken. Dat is al bijna 25% van het totaal en zij zullen in het verloop van het project Meedoen werkt!? naar verwachting nog specifieke aandacht krijgen. Vandaar dus in deze businesscase het uitgangspunt van 75% van het totaal van de bestaande doelgroep. Daarnaast gaan we uit van 100% voor de nieuwe doelgroep, met uitzondering van de wajong nieuw, omdat deze doelgroep lang niet altijd een beroep doet op een bijstandsuitkering. Daarvan gaan we uit van cijfers gebaseerd op onderzoek van SEO.

Voor de kosten van de re-integratie van de bestaande WWB groep zullen we de wijze van begeleiding laten aansluiten op de aanpak in Meedoen werkt!?. Waar Berenschot een gemiddelde van € 3.000 hanteert voor een re-integratietraject, laten de cijfers van Meedoen werkt!? zien dat het voor aanzienlijk minder kan. In totaal zijn reeds 120 mensen gesproken en 300 mensen gescreend in Meedoen werkt!?, waarbij het totale projectbudget € 250.000 bedraagt. Als we de 120 reeds gesproken mensen als uitgangspunt nemen, bedragen de projectkosten ruim € 2.000 per persoon. En dit betreft dan de groep met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt. Een vergelijkbaar project in Limburg laat ook zien dat de gemiddelde kosten per persoon aanzienlijk lager zijn dan de € 3.000 waar Berenschot mee rekent. Voor de business case gaan we daarom uit van een gemiddelde van € 2.000 per persoon. Voor de nieuwe doelgroepen haken we aan bij onderzoek van Berenschot, dat uitgaat van de volgende begeleidingskosten: € 4.000 voor regulier, € 8.500 voor beschermd en € 2.000 voor voormalig wajong. Vermenigvuldigd met de aantallen per doelgroep geeft dit het volgende overzicht van de kosten:

Business case scenario 1	2021	2022	2023
Nieuwe doelgroep regulier	116.000	132.000	136.000
Nieuwe doelgroep beschermd	59.500	68.000	76.500
Voormalig Wajong	24.000	26.800	29.600
WWB bestaand scenario 1	829.500	835.500	840.000
Re-integratiekosten	1.029.000	1.062.300	1.082.100

Business case scenario 2	2021	2022	2023
Nieuwe doelgroep regulier	116.000	132.000	136.000
Nieuwe doelgroep beschut	59.500	68.000	76.500
Voormalig Wajong	24.000	26.800	29.600
WWB bestaand scenario 2	829.500	798.000	765.000
Re-integratiekosten	1.029.000	1.024.800	1.007.100

Naast de reguliere re-integratiekosten willen we juist inzetten op het gebruik van kortdurende loonkosten. Laborijn bouwt deze volledig af. Wij willen inzetten op het gebruik van dit instrument voor de doelgroep die anders moeilijk of niet naar werk te begeleiden is. Vooralnog willen we hiervoor het volgende bedrag voor vrijmaken:

Business case	2021	2022	2023
Kortdurende loonkostensubsidie	350.000	350.000	350.000

De insteek is om dit kortdurend in te zetten als het nodig is als extra steun in de rug. Het gaat dus steeds om wisselende personen en juist niet om elk jaar voor dezelfde mensen. Wel geven we ter illustratie mee dat als we wel zouden kiezen voor het structureel inzetten van dit middel om mensen uit de uitkering te halen, we alleen al met dit bedrag een structurele uitstroom van zo'n 25 personen zouden kunnen realiseren. Het bedrag van € 350.000 gedeeld door gemiddelde uitkeringskosten van 14.000 is immers 25. Dat is nadrukkelijk niet onze bedoeling, we willen het juist voor veel meer mensen inzetten en dus ook een veel lager bedrag per persoon, maar het sterkt de gedachte dat de extra uitstroom die wij ambiëren en in deze business case in scenario 2 hebben opgenomen in hoofdstuk 1 (van 25 extra per jaar), alleen al daarom naar onze mening heel realistisch is.

4. WSW

Uit de begroting van Laborijn is moeilijk te achterhalen wat de kosten van de WSW zijn. Enerzijds is sprake van een dekkingsoverschot van € 4 miljoen dat gebruikt voor de bedrijfsvoeringskosten, anderzijds is elders in de begroting wel een overzicht opgenomen van wat klaarblijkelijk de werkelijke bedrijfsvoeringskosten zijn, die dan ruim € 5 miljoen bedragen. Wat het exacte aandeel van elke gemeente in de verschillende WSW-onderdelen zijn, is niet herleidbaar. Om die reden hebben we gerekend met een aantal aannames, gebaseerd op de verhouding van het aantal WSW'ers van Oude IJsselstreek ten opzichte van het totaal. Die verhouding is als volgt:

Aantal SW'ers	2021	2022	2023
Aalten	223	219	211
Doetinchem	297	290	280
Montferland	172	168	162
Oude IJsselstreek	174	170	164
Bronckhorst	57	56	54
Totaal	923	903	871
Aandeel OUIJ van totaal	18,85%	18,83%	18,83%

Het naar rato toerekenen van de verschillende onderdelen geeft het volgende overzicht van de WSW voor Oude IJsselstreek:

Begroting Laborijn	2021	2022	2023
Omzet en subsidies	-1.394.555	-1.392.623	-1.377.873
Loonkosten netto	4.948.493	4.797.898	4.604.543
Overige kosten	701.914	527.712	383.077
Bedrijfsv.kosten/org.kosten Laborijn	933.888	930.262	915.673
Netto kosten WSW	5.189.740	4.863.248	4.525.420

Zonder de onderliggende informatie is het lastig in te schatten wat de kosten zouden zijn als we de WSW in eigen beheer uitvoeren. Een overzicht per SW'er geeft de meeste aanknopingspunten. Op basis van de totale begrotingscijfers van de WSW bij Laborijn zijn de netto kosten per SW'er :

Kosten Laborijn per SW'er	2021	2022	2023
Totaal netto kosten	28.509	28.251	28.065

De netto kosten per SW'er geven een betere indicatie om vanuit te gaan dan de gemeentelijke bijdrage. Dit komt onder meer doordat het Rijk efficiencykortingen van jaarlijks zo'n € 500 per SW'er doorvoert. Dit is niet volledig terug te zien in de cijfers, omdat in de verdeelsystematiek door het Rijk is gekozen om gelden in de re-integratiemiddelen af te romen ten gunste van de WSW-middelen. In feite is dit dus voor gemeenten vestzak broekzak, waardoor het werkelijke tekort op de WSW te laag wordt weergegeven.

Omdat de WSW uiteindelijk volledig moet worden afgebouwd, vergt het een flexibele organisatie om op de schaalverkleining te kunnen inspelen. Naar wij begrepen hebben is Laborijn dit niet van plan, omdat de infrastructuur van de WSW zal worden ingezet voor de nieuwe doelgroepen en de bestaande doelgroepen in de participatiewet. Dit is echter niet conform de afspraken in het sociaal akkoord, waar nadrukkelijk wordt gestreefd naar het creëren van banen bij reguliere werkgevers. Wij kunnen niet uitsluiten dat het vasthouden aan de infrastructuur voor de WSW, bij een steeds maar dalend bestand, uiteindelijk onvermijdelijk zal leiden tot steeds hogere kosten per SW'er. Bij de opzet van een WSW in eigen beheer zullen wij daarom nadrukkelijk insteken op een flexibele organisatie, die in staat is om met de krimp van het bestand mee te krimpen. Hoe we dit het beste kunnen vormgeven, zullen we nog nader moeten uitwerken.

Voorlopig gaan wij uit van dezelfde bijdrage per SW'er als waar Laborijn mee rekening houdt. Omdat de meeste SW-medewerkers gedetacheerd zijn, denken we dat dit op korte termijn ook reëel is. Het in eigen beheer uitvoeren van de WSW hoeft ook niet duurder te zijn. Zo heeft de gemeente Bronckhorst er vorig jaar voor gekozen om de WSW in eigen beheer te doen, mede omdat dit volgens hen een financieel aantrekkelijk en toekomstbestendig scenario was. Wellicht zijn er naast een DVO met Laborijn ook mogelijkheden om samen te werken met gemeente Bronckhorst, als dit tot inhoudelijk betere dienstverlening aan de inwoners en lagere kosten voor de beide gemeenten zou leiden.

De aantallen SW'ers die wij kunnen herleiden uit de stukken van het Rijk zijn iets hoger dan waar Laborijn mee rekent. Voorzichtigheidshalve gaan we in de business case uit van deze iets hogere aantallen. Dit geeft de volgende kosten voor de WSW:

Business case	2021	2022	2023
Aantal SW'ers	180	171	160
Netto kosten per SW'er	28.509	28.251	28.065
Netto kosten WSW	5.131.705	4.830.873	4.490.454

5. Bedrijfsvoeringskosten

De verdeling van de bedrijfsvoeringskosten van Laborijn wordt in de begroting gebaseerd op het aantal bijstandsccliënten per gemeente. Dit betreft dan alleen de bedrijfsvoeringskosten van werk en inkomen en niet die van de WSW, omdat die al zijn opgenomen in het onderdeel WSW.

Uit de begroting van Laborijn zijn de volgende organisatiekosten te achterhalen voor de komende jaren:

Begroting Laborijn	2021	2022	2023
Totaal	13.679.977	13.962.390	14.246.525
Af: bij re-integratie opgenomen	-2.578.585	-2.781.553	-2.988.791
Af: bij WSW opgenomen	-4.953.899	-4.941.332	-4.863.119
Saldo = W&I	6.147.493	6.239.505	6.394.615
% aandeel OUIJ	31%	31%	31%
Aandeel OUIJ bedr.voering	1.916.801	1.944.764	1.991.900
Kosten per uitkering	3.179	3.204	3.265

De organisatiekosten per uitkering zijn bij Laborijn hoger dan de landelijk gemiddelden volgens Berenschot. Volgens hen liggen die namelijk op € 2.883 en zijn deze gemiddelde kosten al jarenlang stabiel op zo'n 20% van de kosten van een uitkering. Er zitten wel verschillen tussen gemeenten, maar we denken dat de uitvoering in eigen beheer zeker voor dit landelijk gemiddelde kan.

Ten eerste omdat wij als gemeente veel taken al efficiënter uitvoeren dan vergelijkbare gemeenten, de ambtelijke bezetting is op diverse organisatieonderdelen vrij beperkt. Daarnaast hebben we in de visie opgenomen dat we een andere kijk hebben op rechtmatigheid. Bij die andere kijk hoort een heel andere aanpak dan nu bij Laborijn wordt gehanteerd, waarbij naar onze mening onevenredig veel aandacht is voor rechtmatigheid, met navenant hoge kosten. Tenslotte willen we de uitvoering inrichten op eenzelfde wijze als Buurtzorg Jong dat voor de toegang jeugd doet. Dat betekent dichtbij de inwoners, lage overheadkosten, flexibel en laagdrempelig en beperkte huisvestingskosten.

Daarom vinden we het reëel om de uitvoeringskosten lager in te schatten dan Laborijn doet en sluiten we voorlopig aan op het landelijk gemiddelde van € 2.883. Dit geeft de volgende uitvoeringskosten:

Business case scenario 1	2021	2022	2023
Aantal uitkeringen (a)	553	557	560
Kosten per uitkering (b)	2.883	2.883	2.883
Uitvoeringskosten	1.594.299	1.605.831	1.614.480

Business case scenario 2	2021	2022	2023
Aantal uitkeringen (a)	553	532	510
Kosten per uitkering (b)	2.883	2.883	2.883
Uitvoeringskosten	1.594.299	1.533.756	1.470.330

We merken hierbij nog het volgende op. We relateren de uitvoeringskosten aan het aantal uitkeringen. Dat vereist dat we een flexibele organisatie neerzetten die rekening kan houden met de beoogde krimp. Dat is anders dan de huidige werkwijze bij Laborijn, omdat deze niet is ingericht op een daling

van het klantenbestand voor onze gemeente en eerder gefocust lijkt op het handhaven van de status quo. Het in stand willen houden van de infrastructuur van de WSW duidt hier bijvoorbeeld op.

6. Samenvatting

Hieronder geven we achtereenvolgend een overzicht van de begrotingscijfers van Laborijn per onderdeel, alsmede de twee scenario's uit de business case, aangevuld met de rijksbijdragen BUIG, reïntegratie en WSW. Voor die laatste gaan we uit van de cijfers in de begroting van Laborijn. Met name de BUIG-cijfers zijn onzeker, maar die onzekerheid geldt dan in gelijke mate voor de begroting van Laborijn als de business cases, dus voor de vergelijking maakt dit geen verschil.

In onze begroting zijn we uitgegaan van de volgende cijfers per jaar:

Begroting OUIJ	2021	2022	2023
Saldo eigen bijdrage aan Laborijn²	2.945.855	2.882.047	2.882.095

Het totaal van de begroting van Laborijn als in deze business case gespecificeerd ziet er als volgt uit:

Begroting Laborijn	2021	2022	2023
Kosten uitkeringen	8.683.000	8.735.000	8.785.000
Langd. loonkostensubsidies	742.000	868.000	1.020.000
Re-integratiekosten	1.001.296	1.105.601	1.156.748
Kortd. loonkostensubsidie	0	0	0
Netto kosten WSW	5.189.740	4.863.248	4.525.420
Aandeel OUIJ bedr.voering	1.916.801	1.944.764	1.991.900
Totaal kosten	17.532.837	17.516.613	17.479.068

Rijksbijdrage Buig	8.871.000	9.068.000	9.210.000
Rijksbijdrage reïntegratie	1.120.030	1.168.441	1.222.512
Rijksbijdrage WSW	4.595.952	4.398.125	4.164.461
Totaal rijksbijdragen	14.586.982	14.634.566	14.596.973

Saldo (= eigen middelen)	2.945.855	2.882.047	2.882.095
---------------------------------	------------------	------------------	------------------

² Exclusief kosten bijzondere bijstand, inclusief klein restant taakstelling

Het totaal van de business case, scenario 1, komt uit op het volgende totaal, waarbij we een correctie doorvoeren op het resultaat uit Meedoen werkt!?. Immers, in hoofdstuk 1 hebben we hier rekening mee gehouden, maar dit is reeds voor 75% ingeboekt als resultaat in de kwaliteitsslag, zodat we hier wel in de business case rekening mee moeten houden.

Business case scenario 1	2021	2022	2023
Kosten uitkeringen	7.963.083	8.015.083	8.065.083
Langd. loonkostensubsidies	457.543	515.706	550.603
Re-integratiekosten	1.029.000	1.062.300	1.082.100
Kortd. loonkostensubsidie	350.000	350.000	350.000
Netto kosten WSW	5.131.705	4.830.873	4.490.454
Uitvoeringskosten	1.594.299	1.605.831	1.614.480
Totaal kosten	16.525.630	16.379.793	16.152.720

Rijksbijdrage Buig	8.871.000	9.068.000	9.210.000
Rijksbijdrage reïntegratie	1.120.030	1.168.441	1.222.512
Rijksbijdrage WSW	4.595.952	4.398.125	4.164.461
Totaal rijksbijdragen	14.586.982	14.634.566	14.596.973

Saldo (= eigen middelen)	1.938.648	1.745.227	1.555.747
Bij: Meedoen werkt!?	525.000	525.000	525.000
Eindtotaal business case	2.463.648	2.270.227	2.080.747

Voordeel t.o.v. Laborijn	482.207	611.820	801.348
---------------------------------	----------------	----------------	----------------

Hieruit blijkt dat het basisscenario, waarbij we nog niet uitgaan van extra uitstroom, al structureel aanzienlijk voordelig kan zijn ten opzichte van de huidige uitvoering door Laborijn.

Voor scenario 2 is het beeld als volgt, met hier ook weer de correctie voor Meedoen werkt!?:

Business case scenario 2	2021	2022	2023
Kosten uitkeringen	7.963.083	7.655.124	7.345.165
Langd. loonkostensubsidies	457.543	515.706	550.603
Re-integratiekosten	1.029.000	1.024.800	1.007.100
Kortd. loonkostensubsidie	350.000	350.000	350.000
Netto kosten WSW	5.131.705	4.830.873	4.490.454
Uitvoeringskosten	1.594.299	1.533.756	1.470.330
Totaal kosten	16.525.630	15.910.259	15.213.652

Rijksbijdrage Buig	8.871.000	9.068.000	9.210.000
Rijksbijdrage reïntegratie	1.120.030	1.168.441	1.222.512
Rijksbijdrage WSW	4.595.952	4.398.125	4.164.461
Totaal rijksbijdragen	14.586.982	14.634.566	14.596.973

Saldo (= eigen middelen)	1.938.648	1.275.693	616.679
Bij: Meedoen werkt!?	525.000	525.000	525.000
Eindtotaal business case	2.463.648	1.800.693	1.141.679

Voordeel t.o.v. Laborijn	482.207	1.081.354	1.740.416
---------------------------------	----------------	------------------	------------------

7. Terugverdiëntijd uittreedsom

De mogelijke uittreedsom zoals door het AB bepaald, is op dit moment nog niet bekend. Daarom gaan we uit van een de volgende drie mogelijke opties voor de uittreedsom:

- a. € 2.500.000
- b. € 5.000.000
- c. € 9.000.000

De terugverdiëntijd van de 2 scenario's per uittreedsom is als volgt, waarbij we uitgaan dat jaar 2023 in de business case structureel doorwerkt. De opgenomen bedragen per jaar betreft het voordeel van de business case ten opzichte van de begroting van Laborijn.

Scenario 1 jaar	Uittreedsom-optie		
	a.	b.	c.
2021	482.207	482.207	482.207
2022	611.820	611.820	611.820
2023	801.348	801.348	801.348
2024	801.348	801.348	801.348
2025		801.348	801.348
2026		801.348	801.348
2027		801.348	801.348
2028			801.348
2029			801.348
2030			801.348
2031			801.348
2032			801.348
totaal	2.696.723	5.100.767	9.107.507
terug- verdiëntijd	ca. 4 jaar	ca. 7 jaar	ca. 12 jaar

Voor scenario 2 is het overzicht als volgt:

Scenario 2 jaar	Uittreedsom-optie		
	a.	b.	c.
2021	482.207	482.207	482.207
2022	1.081.354	1.081.354	1.081.354
2023	870.208	1.740.416	1.740.416
2024		1.740.416	1.740.416
2025			1.740.416
2026			1.740.416
2027			870.208
totaal	2.433.769	5.044.393	9.395.433
Terug- verdiëntijd	ca 2,5 jaar	ca. 4 jaar	ca. 6,5 jaar

8. Consequentie uittreedsom voor meerjarenbegroting

Hieronder wordt ingegaan op de effecten van de uittredingsom op onze begroting en financiële positie. De uittredingskosten zijn incidenteel. We gaan uit van 3 mogelijke scenario's voor de uittreedsom: € 2,5 miljoen, € 5 miljoen en € 9 miljoen. Dit is exclusief eventuele incidentele opbouwkosten. Zoals we al hebben aangegeven hebben we daarvoor een bedrag van € 300.000 gereserveerd, dat op dit moment naar onze mening voldoende is.

Voor de duidelijkheid merken we hierbij op dat we in onderstaande opstellingen nog geen rekening hebben gehouden met de positieve consequentie vanuit de twee scenario's uit de business case, als samengevat in paragraaf 6.

Effect op exploitatieresultaat

In de vastgestelde programmabegroting is nog geen rekening gehouden met uittredingskosten, aangezien we deze nog niet weten en afhankelijk zijn van de daadwerkelijke uitkomsten van het uittredingstraject.

De uittredingskosten kunnen naar verwachting op grond van de verslaggevingsvoorschriften BBV niet geactiveerd worden en drukken daarom ineens op de exploitatie. Afhankelijk van afstemming met onze accountant en de voorschriften van het BBV, zullen deze kosten naar verwachting ten laste van 2020 komen, omdat we ervan uitgaan dat vóór 1-1-2021 duidelijkheid bestaat over de omvang van de kosten. Mogelijk drukken de kosten overigens al op het jaar 2019, omdat we op basis van het BBV wellicht al een voorziening moeten vormen zodra de beslissing tot uittreden vóór het eind van 2020 is genomen. Bij het vormen van een voorziening hoeft namelijk nog geen volledige duidelijkheid te zijn over de omvang, maar volstaat het als hiertoe een redelijke schatting gemaakt kan worden. Ook dit zal worden afgestemd met onze accountant.

In het vervolg van deze uitwerking gaan we voor de beeldvorming er vanuit dat de kosten in het jaar 2020 vallen. Het maakt voor de uittredingskosten niet uit of er afspraken worden gemaakt om deze gefaseerd te betalen. Mocht van dat laatste sprake zijn, zullen de kosten voor de latere jaren toch volledig in 2020 in een voorziening moeten worden gestort of als verplichting moeten worden opgenomen en dus ook op dat jaar drukken.

In de berekening van het exploitatieresultaat, nemen we de begroting 2020-2023 als basis. Hier nemen we vervolgens de bekende ontwikkelingen in mee, zoals de septembercirculaire en de compensatie voogdijregeling.

Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023
Feitelijke exploitatieruimte vlgs. begroting	- 975	691	431	1.308
Effect septembercirculaire	326	846	1.105	1.034
Verlaging tekort SD boven kwaliteitsslag	p.m.			
SD compensatie voogdijregeling	960			
Expl.resultaat obv ontwikkelingen:	311	1.537	1.536	2.342
<i>Nieuw resultaat bij scenario € 2,5 mln.</i>	<i>- 2.189</i>			
<i>Nieuw resultaat bij scenario € 5,0 mln.</i>	<i>- 4.689</i>			
<i>Nieuw resultaat bij scenario € 9,0 mln.</i>	<i>- 8.689</i>			

De exploitatieresultaten voor de jaren 2021 en verder wijzigen niet als gevolg van de uittredingskosten.

Effect op de algemene reserve

Zoals gezegd, is in de huidige begroting geen rekening gehouden met deze kosten. Het hogere tekort dat in 2020 ontstaat, komt volledig ten laste van de algemene reserve. In de diverse scenario's heeft dit het volgende effect op de omvang van deze reserve (ook hier nog zonder rekening te houden met de scenario's uit de business case).

Bedragen x € 1.000	Eind 2020	Eind 2021	Eind 2022	Eind 2023
Stand Alg.Reserve volgens begroting	21.484	20.409	21.000	21.331
Effect Septembercirculaire	326	1.172	2.277	3.311
Verlaging tekort SD boven kwaliteitsslag	pm			
Effect compensatie voogdijregeling	960			
Stand Alg. Reserve na ontwikkelingen:	22.770	21.581	23.277	24.642
<i>Nieuwe stand cfm scenario € 2,5 mln.</i>	<i>20.270</i>	<i>19.081</i>	<i>20.777</i>	<i>22.142</i>
<i>Nieuwe stand cfm scenario € 5 mln.</i>	<i>17.770</i>	<i>16.581</i>	<i>18.277</i>	<i>19.642</i>
<i>Nieuwe stand cfm scenario € 9 mln.</i>	<i>13.770</i>	<i>12.581</i>	<i>14.277</i>	<i>15.642</i>

Weerstandvermogen

De verlaging van de algemene reserve is ook van invloed op het weerstandsvermogen. Volgens onze begroting bedraagt deze voor 2020 een ratio van 4,1.

Scenario € 2,5 mln. : 3,9

Scenario € 5 mln. : 3,4

Scenario € 9 mln. : 2,7

Hierbij voor de volledigheid wel de opmerking dat het effect van het lagere weerstandsvermogen pas optreedt in 2021. Dekking van het tekort in de jaarrekening vindt namelijk pas in het daaropvolgende jaar plaats. Dus het hogere tekort 2020 als gevolg van de uitredingskosten, wordt pas zichtbaar in de algemene reserve in 2021.

In de volgende jaren zal het weerstandsvermogen, bij gelijkblijvende risico's, toenemen als de algemene reserve ontwikkelt zoals hiervoor geschetst.

Leningenportefeuille

De extra uitgaven vanwege de uitreding zijn uiteraard ook van invloed op de leningenportefeuille. De prognose hiervoor moet worden bijgesteld. Dit leidt tot de volgende bijstelling van de ontwikkeling van de leningenportefeuille.

Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023
Leningenportefeuille volgens begroting	125.596	130.917	131.213	128.442
Effect Septembercirculaire	-326	-1.172	-2.277	-3.311
Verlaging tekort SD boven kwaliteitsslag	pm			
Effect compensatie voogdijregeling	- 960			
Leningport. incl. ontwikkelingen:	124.310	129.745	128.936	125.131
<i>Nieuwe leningenport. scenario € 2,5 mln.</i>	<i>126.810</i>	<i>132.245</i>	<i>131.436</i>	<i>127.631</i>
<i>Nieuwe leningenport. scenario € 5 mln.</i>	<i>129.310</i>	<i>134.745</i>	<i>133.936</i>	<i>130.131</i>
<i>Nieuwe leningenport. scenario € 9 mln.</i>	<i>133.310</i>	<i>138.745</i>	<i>137.936</i>	<i>134.131</i>